

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VI. Vtrum detur in Deo Subsistentia absoluta communis Tribus
Personis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

ideo multiplicato vno, multiplicatur & alterum. In Concretis substantialibus applicatio regulæ pendet à diversitate sententiarum circa Rectum illorum. Et quidem in concretis Personalibus res est expedita, quia etiam ibi Rectum & significatum determinatum sunt idem, nempe *Personalitas*, sicut in Concretis accidentalibus. At verò in concretis Naturæ est quædam dissensio circa Rectum, non autem circa significatum determinatum, ideo enim dicuntur Concreta Naturæ, quia Naturam formaliter & determinatè significant. Est inquam dissensio circa Rectum. Aliqui enim volunt, subsistentiam esse Rectum, & tunc quia potest Rectum multiplicari non multiplicato significato determinato, & e contra, ideo vnus multiplicatio non sufficit, sed oportet vtrumque multiplicari. Hinc, si vna divina subsistentia assumeret plures humanitates, vel e contra plures subsistentiæ vnā humanitatem, semper esset vnus homo, & in primo casu vna Persona, in secundo verò, plures Personæ, vt habet communis Sententia cum S. Thoma 3. p. q. 3. a. 6. ad 1. & art. 7. ad 2. At verò si singulæ Personæ singulas humanitates diversas assumerent, essent tres homines & tres Personæ, vt ex communi tradit Ruiz *sect. 6. n. 6.*

664. Est insuper inter Concreta Substantiva & adiectiva hoc discrimen, quòd priorum significatum determinatum idem sit cum significato formali & explicito, in concretis verò accidentalibus seu adiectivis, significatum determinatum sit distinctum à significato formali & explicito.

CONTROVERSIA VI.

Virum detur in DEO Subsistentia absoluta, communis tribus Personis.

665. PRIMA sententia est, non dari in DEO tres subsistentias Relativas, sed vnā absolutam, & omnibus tribus communem. Ita Durandus, Paludanus, Ferrariensis.

Secunda admittit quatuor subsistentias, quarum tres sunt relativæ, realiter ab invicem distinctæ, quarta verò sit absoluta, à Relativis non aliter quàm ipsa Natura, virtualiter intrinsecè distincta. Ita Cajetanus, Alvarez, Bannez, Zumel, Bellarminus, Suarez, Granadus, Ant. Perez, Philippus à SS. Trinitate, Tertia solas Relativas agnoscit. Valent. Vasquez, Albertinus, Tanner, Zuniga, Arrubal, Wandervek, Ruiz, Denckennius, Comptonus, Esparza.

666. Dicendum est. 1. Admittendæ sunt Tres subsistentiæ Relativæ. Probatur. 1. Autoritate Concilij Chalcedonensis, quinta & septima synodi, vbi dicitur, Trinitatem esse divinam numeralibus subsistentijs, & Personalibus alteritatibus, & vnā Deitatem in tribus subsistentijs esse adorandam. Aliorum etiam Conciliorum verba videri possunt apud Ruiz *disp. 24. s. 2.*

667. Probatur. 2. Ratione. Tres sunt in Deo Personæ: atqui explicitum & formale significatum Personæ, est Personalitas seu subsistentia: ergo multiplicatis Personis debent multiplicari subsistentiæ. Porro Personæ divinæ non differunt nisi per Relationes: ergo earum subsistentiæ sunt Relationes: sed Relationes realiter ab invicem distinctæ sunt tres: ergo & tres subsistentiæ.

668. DICO. 2. Non est asserenda subsistentia absoluta in Deo. Probatur. 1. Autoritate Patrum. Iustinus in expositione Fidei de Trinitate: *Quatenus inquit, Pater & Filius & Spiritus S. vnus Deitatis dignoscendo subsistentias, quatenus autem DEVS Essentiam communem Subsistentiarum &c.* S. Damascenus in Epist. de Trifligio. *Non est autem, inquit, ipsorum communis vna hypostasis. Deitas autem communis est trium hypostasum vna existens.*

669. Omitto alia, quæ facilius possunt explicari, quòd solum negent subsistentiæ vnitatem in sensu Sabellij, hoc est, realiter identificantis tres subsistentias. Nihilominus optimè observat Ruiz, quòd quando Concilia loquuntur de subsistentijs, semper assignent tres Relativas, nunquam autem aliquam absolutam; quod signum est, non agnovisse Patres prædicatum aliquod speciale subsistentiæ convenire Naturæ prout virtualiter distinctæ à subsistentijs Relativis.

Probatur. 2. Autoritate S. Thomæ q. 40. a. 3. *Remota, inquit proprietate Personali per intellectum, tollitur intellectus hypostasis.* Nota obiter S. Thomam vti hypothesei impossibili ad investigandum conceptum formalem rei, & partem constitutivam illius, quem tamen argumentandi modum quidam Recentiores putant esse mirabiliter levem.

670. Probatur. 3. Ratione. Natura divina prout virtualiter contradistincta à Relationibus, non est Persona, vt fatentur adversarij contra Durandum, qui dicit, esse Semipersonam & Semisuppositum: ergo non habet subsistentiam absolutam. Probatur Conseq. Vbi non reperitur effectus formalis specialis alicujus formæ, non datur illa forma: sed effectus formalis specialis subsistentiæ est: constituere Personam: ergo si Natura divina, prout virtualiter distincta à Relationibus, non est Persona, seu suppositum, non habet subsistentiam.

671. Probatur. 4. Effectus formalis subsistentiæ vt sic, est, esse vltimum terminum & complementum substantiale Naturæ: atqui ea quæ in Deo sunt absoluta, non sunt huiusmodi vltimum complementum, cum admittant, immò exigant vltèrius complementum, nempe subsistentias relativæ: ergo nihil absolutum potest in Deo habere rationem formalem subsistentiæ.

Obijciunt. 1. Autoritatem Agathonis Patris dicentis: *Confitemur Trium Subsistentiarum seu Personarum vnā subsistentiam.* 2. Esse mendum, emendatum postea in alijs Conciliorum exempla.

exemplaribus, ubi pro *Subsistentiam* legitur: *Substantiam*: alioquin esset falsa Pontificis propositio, etiam si daretur substantia absoluta, neque enim esset articulus fidei, dari substantiam absolutam.

672. Obijciunt. 2. Auctoritatem S. Hieronymi dicentis: *Taceantur tres hypostases. Si placet, & vna teneatur.* 32. Ex his verbis non magis probatur vna substantia absoluta, quam tres Relativæ impugnentur. Responsio certa est, tunc temporis significationem hypostasis non fuisse propriam illam quam modo habet, ad significandum ultimum terminum substantiæ ut contradistinctum ab ipsa Natura: sed idem significasse *Subsistentiam*, quod *Substantia*, Videatur P. Ruiz. disp. 32. s. 8. & 9.

673. Obijciunt. 3. Subsistere est Perfectio simpliciter simplex: atqui Personalitates non sunt Perfectiones simpliciter simplices: ergo debet admitti substantia absoluta. Respondet Ruiz negando minorem, & fusè conatur ostendere, singulas Personalitates esse Perfectiones simpliciter simplices, adeo ut essentia divina in ratione Entis infinitè perfecti, formaliter constitutur per singulas Personalitates, sine quibus esset imperfecta. Verùm ex suprà dictis de Identitate, non potest à nobis recipi hæc doctrina; ostendimus enim, quòd Relationes sint prædicata tantum perfectibilia, non perfectiva.

674. Aliter respondet Derkennius & Comptonus, quòd licet singula Personalitates non sint perfectio simpliciter simplex, tota tamen Trinitas, seu hoc quod est, aliquam habere substantiam, sit perfectio simpliciter simplex. Verùm nec hæc responsio placet, nisi fiat quæstio de nomine. Nam singula Personæ habent omnes perfectiones simpliciter simplices sibi communes, & Essentia divina ut virtualiter distincta à Relationibus, habet omnes perfectiones simpliciter simplices. Radix ergo Personalitatum est perfectio simpliciter simplex, quia melius est esse trinum radicaliter, quam non esse, quamvis non sit melius esse formaliter Trinum, quam non esse, quia Trinitas non est melior quam Paternitas, quæ non est Trina. Quod etiam expressit S. Augustinus serm. 38. de temp: *Tantus inquit, solus est Pater, vel solus Filius, vel solus spiritus S. quantus est simul Pater & Filius & Spiritus S.* & Concil. Tolet. XI. in profesi. fidei: *nec minoratur in singulis, nec augetur in tribus.* & D. Thomas q. 42. a. 4. ad. 2. *Æqualitas.* inquit, attenditur secundum magnitudinem, magnitudo autem in divinis significat perfectionem Naturæ, & ad essentiam pertinet.

675. Ad Objectionem ergo respondeo, distinguendo majorem: Subsistere virtualiter, eminenter seu radicaliter, hoc est, habere in se virtutè identificandi sibi prædicata opposita, & incommunicabilia, est perfectio simpliciter simplex, concedo: in alio sensu nego: verùm esse huiusmodi radicem, non est formaliter substantia.

Objic. 4. Deitas etiam prout contradistincta virtualiter intrinsecè à Personalitatibus, est Deus: ergo est Ens subsistens. Antecedens conatur probare ex Concilio Rhemensis, dicente: *Credimus simpliciter, Naturam Divinitatis esse Deum, nec aliquo sensu Catholico posse negari, quod divinitas sit Deus, & DEVS divinitas.* Respondent rectè Comptonus & Derkennius ex Ruiz, Mentem Concilij fuisse, damnare Gilberti propositiones, quibus inducere volebat distinctionem realem inter Naturam & Personalitates.

676. Objici possit. 5. Deus innoteſcit nobis lumine naturæ esse Ens subsistens: atqui non innoteſcunt nobis lumine naturæ substantiæ Relativæ: ergo innoteſcit nobis Deus secundum aliquam substantiam absolutam. Argumentum probaret, quòd substantia absoluta constitueret Deum in ratione Personæ: nec enim Deus aliter nobis naturæ lumine innoteſcit subsistens, quam Persona. Respondetur distinguendo minorem. Non innoteſcunt nobis Relationes seu substantiæ Relativæ secundum conceptum formalem Relationis, hoc est, secundum esse *Ad*, concedo: non innoteſcunt secundum conceptum formalem substantiæ, præcindendo ab vna vel tribus, & secundum esse *In*. adeoque secundum prædicatum absolutum præcivè, nego minorem. Innoteſcit ergo nobis substantia divina lumine Naturæ, sicut innoteſcit nobis ratio Personæ, & tamen adversarij negant, Deitatem ut virtualiter distinctam à Relationibus esse Personam.

Objic. 6. Actiones sunt suppositorum: sed Relationes sunt actiones: ergo procedunt à supposito, seu à Natura subsistente. Distinguo majorem. Actiones ad extrà seu actiones non reddentes ipsam Naturam subsistentem, tranſeant, secus nego.

CONTROVERSIA VII.

Quodnam sit Principium formale Quod divinarum Proceſſionum.

677. Certum est. 1. Principium *Quod*, five Totale Generationis, esse totam Personam Patris, & Principium *Quod* Spirationis passivæ, esse Patris & Filij Personam. Certum est. 2. contra Durandum & Scotum, ipsam actualementem essentialem pertinere ad principium formale *Quo* Pater generat, & voluntatem actualementem essentialem pertinere ad Principium formale *Quo* Pater & Filius Spiritum sanctum spirant; quæ constant ex dictis, quòd Verbum procedat per Intellectum, & Spiritus S. per Voluntatem.

678. Controversia est, an sola Intellectio & Volitio essentialis sit ejusmodi principium formale *Quo*, an verò superaddenda sit ipsa Relatio Paternitatis & Spirationis activæ, tanquam constitutiva Principij proximi. Conveniunt autem Theologi contra Ockam & Gabrielem, requiri Relationem saltem ut conditionem: & ratio est manifesta: alioquin non solus Pater, sed etiam Filius & Spiritus S. haberent omne quod requiritur